

Historieglimt 226

Ulstidløkken gård

Ulstidløkkveien er oppkalt etter gården som lå her i over hundre år. Det er en typisk byggate slik de ble bygget mange steder i Europa i første del av 1900-tallet. De fleste husene er oppført først på 1900-tallet. Det fineste huset i gata, nummer 13, ble oppført i 1911-12 ved arkitekt Thorkild Berg og byggmester Anthon Nødtvedt. De store bygningene til Nidar sjokoladefabrikk, nummer 15 og 17, ble bygd i 1913-14. Først var gata den nordøstligste delen av Nedre Møllenbergs gate, men fikk i 1899 navnet Ulstidveien. I 1917 ble det

endret til Ulstidløkkveien. Veien og husene langs den er bygd på jordene under gården. De er oppført i mur. Etter den store brannen på Lademoen i 1899 ble det innført murtvang i den nye bydelen.

Ulstidløkken. Henrik Mathiesen.
NTNU Universitetsbiblioteket.

Om gården og nedbyggingen av den, kan

en lese i et par av Lademoen kirkes småskrifter. I *Lademoen i gamle dager*, Trondheim 2006, er det gjengitt artikler av byhistorikeren Henrik Mathiesen og journalisten Asbjørn Lund. Dessuten er Seniors beretning om alléen fra Buran til tunet på Ulstidløkken nevnt i *Vandringer på Lademoen og i Strinda 1880*, Trondheim 2015, side 9.

Ulstidløkken var en av de eldste og fineste gårdene som ble oppdyrket på den gamle beitemarka på Lademoen. Den fikk navn etter mannen som grunnla gården, Gunder eller Gunnar Ulstad. Han var sønn av Peder Ulstad på Ulstad gård i Hegra i Stjørdal og kom til Trondhjem og slo seg ned som kjøpmann på Bakklandet. Der hadde han sin bygård med butikk i Nygata 2. Denne bygningen bygde han på en tomt bygslet fra Bakke i 1799. Som bondegutt var det naturlig for ham å følge tradisjonen i byen der velstående folk hadde både hus i byen og en lystgård på landet utenfor byen. Dessuten fikk hans dobbelte bakgrunn som bondegutt og kjøpmann til å se at han på gården kunne produsere varer for salg i butikken i byen. Ulstad-familien kjøpte enda mer jord i strøket. I Ladebekkdalen kjøpte faren Gunder og hans to sønner Johan Gjert og Gunnerius tre parseller, to fra Rønningen og en fra Ringve. Denne eiendommen skal ha blitt benyttet til landssted og ble kalt Ulstaddalen. Der kom senere Nidaros teglverk og Lilleby smelteverk.

Gunder Ulstad (1753-1825) bygslet av Rønningen i 1795 et jordstykke på 80 mål som ble til Ulstadeløkken gård. Han kjøpte det i 1802. Han bygde det som skulle bli vestfløyen på hovedhuset og andre nødvendige hus og satte i gang gårdsdriften. Alt dette skjedde ved siden av hans hovedoppgave å drive forretningen i Nygata 2. Han hadde datteren Anne Margrethe og sønnen Johan Gjert. Datteren giftet seg med skipskaptein Bastian Stabell. Sønnen Johan Gjert (1783-1847) overtok både forretningen og gården da faren døde i 1825. Han fikk fire sønner: 1. Gunnerius (1807-1892) levde ugift og overtok både gården og forretningen. 2. Nicolai (1808-1875) ble annenlærer ved Klæbu seminar eller lærerskole i 1838 og var styrer der fra 1860 til 1874. Hans sønn Reinholdt, født 1839, ble prost og sogneprest i Melhus. 3. Paul (1809-1898) var kjøpmann i Trondhjem 1836-1866 og senere kemner i byen. 4. Johan Bernhard (1814-1888) ble garver og hadde hus i Øvre Bakklandet 41. Den eldste sønnen Gunerius overtok ansvaret både for forretningen og gården i 1847 da hans far døde. Han drev begge virksomheter i en lang årrekke. Han var ugift og hadde ingen etterkommer. Da han døde i 1892 var det flere arvinger. Den som ble talsmann for arvingene var presten Reinholdt Ulstad som ble pensjonist i 1909. Han benyttet Ulstadeløkken som feriested.

Et selvsopplevd glimt av livet på Ulstadeløkken får vi av Henrik Mathiesen, skrevet i 1912: «*Ulstadeløkka var et meget vakkert og trivelig Sted med Udsigt til alle Kanter paa den aabne Slette. Hovedbygningens Sydfløi var yngre end Vestfløien, tilbygget senere. I sin Tid kunde man regelmæssig se de tre Brødre Gunnerius, Paul og Johan Ulstad spadsere indover til Ulstadeløkka, de vendte regelmæssig tilbage til sine Hjem i Byen Kl. 9 om Kvelden. Ligesaa regelmæssig kjørte Gaardens Faktotum Sølfest Lund til Byen med Melken Klokken 7 om Morgen*». Et annet glimt har vi fra Senior nevnt ovenfor: «*Byens territorium strakte sig kun til piletrærne hos gamle Ulstad, ikke fullt så langt inn som den gamle Melkeforsyning. I disse gamle og store trær som dannet skille mellem hans eiendom som lå i Strinda og Rosenvinges som lå i byen, hadde ungene sin tumleplass, og hvor gamle Sølvfest hos Ulstad kjempet en håpløs kamp med disse uregjerlige elementer.*» Rosenvinges gård var Rosenborg gård som lå like ved siden av Bakke gård. Den var innlemmet i byen ved forrige byutvidelse, mens Ulstadeløkken kom inn i byen ved neste utvidelse i 1893. Seniors ord om disse gamle trærne kan tyde på at alleen inn til Ulstadeløkken gikk temmelig nær det Ulstadeløkkveien går nå.

Arvingene etter Gunerius Ulstad oppdaget snart at tiden for gårdsdrift var i ferd med å renne ut. Byen rykket nærmere. Behovet for byggegrunn var stort. Prisene på tomter steg. Byen var særlig ute etter steder å bygge boliger for de mange av arbeiderbefolkningen som led under elendige boligforhold. Arvingene til Ulstadeløkken tilbød kommunen i 1902 å kjøpe gården for kr. 75.000. Tautrekking mellom politikerne førte til at tilbudet ikke ble imøtekommet. Denne interessante saken kan vi ikke utdype her, men bare nevne at året etter forhandler kommunen om å kjøpe for vel kr. 81.000. Dette forslaget veltes av

formannskapet fordi det ikke fikk 2/3 flertall i bystyret. Det endelige resultat ble at kommunen likevel kjøpte. Det skjedde først i 1910 og da til kr. 150.000!

Det store gamle våningshuset på Ulstadløkken ble revet i 1922, altså lenge etter at Nidars store bygninger ble reist like ved. Den store gårdsplassen som en ser inn fra Mellomveien i dag, ligger ved den gamle tunet på den gamle gården. Hovedhuset på Ulstadløkken fikk et nytt liv. Det ble nemlig kjøpt av restauratøren Djalmar Petersen på Gamle Trondhjem i Kongens gate 22 og oppsatt som hans privatbolig i Dyrborgveien 8 på Nedre Byåsen. Der kan interesserte se huset den dag i dag.